

ολοΓια άλλο ανυπόγραφο, άγνωστο και μη αρχειοθετημένο με άλλο τρόπο υλικό, [πατήστε εδώ](#).

Σκέψεις για τον Χώρο στην Κύπρο (Α.Π.) (Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Το άρθρο αυτό γράφτηκε από κύπριο αναρχικό και εκδόθηκε στο φύλλο 11 της ελληνικής αντιεξουσιαστικής εφημερίδας 'Δοκιμή' στις 16/01/87. Έφερε την υπογραφή 'Α.Π.'.

Περιεχόμενο

Σκέψεις για τον χώρο στην Κύπρο

Το να μιλάς για ριζοσπαστική πρακτική στην Κύπρο μοιάζει ώρες - ώρες με κυνήγι φαντασμάτων. Τι να πεις και ποιος να σε ακούσει σε μια κοινωνία, που ζει μέσα στο σχιζοφρενικό αμάλγαμα μιας εμπορευματοποιημένης πραγματικότητας και ενός παραδοσιακού/αρχοντοχωριάτικου αλαλούμ ιδεολογίας;

Η πλήξη σε περιμένει σε κάθε γωνιά αγκαλιά με τη στενοκεφαλιά ενός κόσμου που αρνείται να δει πέρα απ' τη μύτη του. Η εξουσία/καταπίεση αναμφισβήτητα διέπει όλες τις κοινωνικές σχέσεις, απ' τις ρουτίνες της καθημερινότητας μέχρι στο θρησκευτικό κρατισμό ολόκληρης της κοινωνίας. Η ίδια η πολιτική έχει ξεφτιλιστεί πλήρως σαν όρος - η δεξιά «κάνει αντιπολίτευση στο κατεστημένο»! (και η νέα φάρα των κουλτουρέλ διανοουμένων μας το χάψε για καλά το παραμύθι) και η «αριστερά» κατάντησε μια γελοία καρικατούρα που επιβιώνει με μαγατιάτικα και δογματικά κλισέ. Τι να πεις;

Υπάρχουν φυσικά αντιστάσεις - προσωπικές, ανθρώπινες. Αλλά πνίγονται στον κοινωνικό εξοστρακισμό, στη μοναξιά, στην καθημερινή αστυνόμευση των ματιών μιας κοινωνίας που γαντζώνεται απεγνωσμένα σε φαντασιώσεις ενός ανύπαρκτου παρελθόντος - μίας ειδυλλιακής εικόνας της υπαίθρου, του χωριού. Μπροστά στην αλλοτρίωση της καθημερινότητας, φτιάχνονται χαζοχαρούμενες εικόνες για «τους παλιούς καλούς καιρούς» (τότε στο χωριό μας, στη γη μας και άλλα ανάλογα) που δημιουργούν ένα έντονο συντηρητισμό απέναντι σε κάθε τι το νέο. Και φυσικά τα τραύματα της εισβολής και της προσφυγιάς έκαναν αυτήν την κατάσταση ακόμα χειρότερη.

Και έτσι το κράτος κυβερνάει σε μια ψευτο-ύπαιθρο απομονωμένων νομάδων που προσπαθούν να φτιάξουν δεσμούς κοινότητας μέσω του κουτσομπολιού και της παρελθοντολογίας.

Μπροστά σ' αυτήν την πραγματικότητα η ατομική αντίσταση πνίγεται· ακόμα και άτομα που πέρασαν απ' τη καθημερινή αντίσταση στη ριζοσπαστικοποίηση μέσα απ' τις εμπειρίες των τελευταίων 10 χρόνων, πέρασαν τελικά στη ιδιώτευση και τη σιωπή. Υπήρξαν φυσικά και προσπάθειες συγκρότησης μιας κάποιας πιο συλλογικής αντίδρασης. Απ' τα μμεγαλεπήβολα πλάνα των αριστεριστών για «[ανασυγκρότηση του ΚΚΚ](#)» ως τη σημερινή ποικιλία διαφόρων ομάδων (αριστεριστικών, φεμινιστικών, αντιεξουσιαστικών). Υπάρχει λοιπόν κάποιος χώρος σαν πόλος αντίστασης; Όχι ακριβώς. Γιατί άμα κοιτάξεις πιο κοντά οι διαφορές σ' αυτό το «χώρο» είναι

ουσιαστικές.

Η εμφάνιση των αριστεριστών τη δεκαετία του 70 υπήρξε κάτι το σχετικά ελπιδοφόρο μια και άνοιξε νέους δρόμους συζήτησης και αναζήτησης. Οι σημερινές αριστεριστικές ομαδούλες, όμως, έχουν καταστήσει αρτηριοσκληρωμένα και αφομοιωμένα μαγαζιά ιδεολογίας και η δήθεν αντίστασή τους περιστρέφεται γύρω από ρομαντικούς παρελθοντολογισμούς, δογματικά κλισέ, και μια στενοκέφαλη λογική που φτιάχνει κύκλους αυτοεπιβεβαίωσης σε κάθε θέμα. Τόσο οι **Τροτσκιστές της Έκφρασης** όσο και οι Μαρξιστοενωτικοί της Αυτοδιάθεσης έχουν καταστήσει θλιβερά παραδείγματα της ιστορικής -θεωρητικής- πρακτικής φτώχειας του αριστερισμού. Σ' άλλες χώρες τέτοιες ομαδούλες έχουν περάσει στο περιθώριο του χώρου σαν ιστορικά λείψανα.

Αυτές οι γραμμές, δεν γράφονται από καμιά εσωτερική ανάγκη πολεμικής. Πραγματικά θα προτιμούσα να τις απέφευγα. Προσωπικά έχω ριζοσπαστικοποιηθεί μαζί με αρκετά απ' τα άτομα που ανήκουν στον αριστεριστικό χώρο και έχω μια προσωπική εκτίμηση για αρκετούς απ' αυτούς. Εντούτοις έχουμε φτάσει μου φαίνεται σε αντίθετους πόλους. Τούτη η κριτική της λογικής και των αυταπατών στις οποίες έχουν εγκλωβίσει την αντίστασή τους έχει την ελπίδα ότι ίσως να μιλήσει σε μερικούς απ' αυτούς σαν άτομα.

Η λογική και η πρακτική του αριστερισμού (ή αριστεροεθνικισμού)

Η επιβίωση του αριστερισμού στην Κύπρο δεν είναι άσχετη με τη δυσκολία άρθρωσης ενός εναλλακτικού λόγου και πράξης σ' αυτήν την κοινωνία. Οι σημερινοί αριστεριστές ξεχνώντας τις αναζητήσεις και κριτικές μερικών χρόνων πριν, έχουν βολευτεί κάτω απ' τον ήλιο της κυπριακής ηγεμονικής ιδεολογίας, σαν κομπάρσοι του θεάματος της επίσημης πολιτικής. Οι Μαρξιστοενωτικοί έχουν πέσει σ' ένα αθεράπευτο παρελθοντολογισμό ρομαντικοποιώντας τον φασισμό του ελληνοχριστιανισμού και ποζάρουν σαν η λαϊκίστικη αριστερή πτέρυγα της ενωτικής ακροδεξιάς! (και λέγαμε κάποτε για την ιστορική αμνησία και πολιτική σχιζοφρένεια αυτής της κοινωνίας).

Οι Τροτσκιστές της Έκφρασης με το όνειρο του εισοδισμού ψάχνουν ακόμα για την «ενότητα της αριστεράς» - φαίνεται δεν κατάλαβαν ακόμα ότι η αριστερά είναι κενό σχήμα λόγου στην κυπριακή πολιτική πρακτική. Και σίγουρα χρειάζεται αρκετός εθελοτυφλισμός για να διακηρύσσεις ότι είσαι η «αριστερή πτέρυγα» (με ταξικές - διεθνιστικές θέσεις) ενός μικροαστικού προσωκρατικού κόμματος με τις πιο εθνικιστικές-σοβινιστικές θέσεις στην Κύπρο σήμερα.

Οι σημερινοί αριστεριστές παρά τις εσωτερικές τους διαφωνίες έχουν ωστόσο αρκετά κοινά στοιχεία - προϊόντα της σταδιακής αφομοίωσής τους στη λογική της κυρίαρχης ιδεολογίας. Απ' τη μια υπάρχει η μονοδιάστατη αντίληψη της εξουσίας βασισμένη στη λογική της προτεραιότητας. Η λογική δηλαδή ότι η εξουσία πηγάζει από μια κεντρική δομή ή αντίφαση της κοινωνίας (το ταξικό ή εθνικό θέμα) που πρέπει να αποτελεί το βασικό-κεντρικό πόλο αναφοράς σε κάθε συζήτηση ή πρακτική. Η λύση αυτού του προβλήματος αποτελεί κατά κάποιον τρόπο το «γόρδιο δεσμό» που θα οδηγήσει σε μια πιθανή κοινωνική αλλαγή -και αντιμετώπιση των άλλων θεμάτων- μορφών εξουσίας που είναι δευτερεύουσας σημασίας σ' αυτήν την ανάλυση. Έτσι άμα είναι να μιλήσεις για τη γυναικεία καταπίεση λ.χ. πρέπει να την τοποθετήσεις στα πλαίσια του γενικότερου «πρωτεύοντος θέματος» - το γυναικείο θέμα και η ένωση λ.χ. ή οι γυναίκες και ο καπιταλισμός (λες και η γυναικεία καταπίεση είναι προϊόν αυτού του οικονομικού συστήματος και μόνον). Αυτή η μονοδιάστατη αντίληψη της εξουσίας και η συνακόλουθη λογική του «πρωτεύοντος θέματος», γνήσια προϊόντα της μαρξιστικής γενεαλογίας του αριστερισμού, όχι μόνο δεν υποβιβάζουν απλώς τη σημασία των κοινωνικών αγώνων που δεν κεντράρουν στο «κύριο θέμα» αλλά επιπλέον τείνουν να αναπαραγάγουν τη λογική της εξουσίας στην καθημερινότητα με την ιεράρχηση μορφών καταπίεσης και την αποφυγή της αντιμετώπισης της διάχυτης φύσης της εξουσίας. Γιατί η εξουσία δεν είναι απλώς έκφραση-χαρακτηριστικό μιας δομής (του καπιταλισμού ή του ιμπεριαλισμού). Η εξουσία είναι ένα διάχυτο

φαινόμενο που οργανώνει τις κοινωνικές σχέσεις ιεραρχικά απ' το διαπροσωπικό (λ.χ. οικογένεια) στο μακροκοινωνικό επίπεδο του κράτους και του καπιταλισμού. Και η βάση της εξουσίας είναι η καθημερινότητα της αναπαραγωγής της - η αυταρχικότητα του πατριάρχη νοικοκυραίου, των γονιών απέναντι στα παιδιά, του δασκάλου στο σχολείο και η ταυτόχρονη υπακοή-δουλοπρέπεια απέναντι στα πρότυπα εξουσίας και στα άτομα που την εκπροσωπούν - το μπάτσο, το αφεντικό, το γραφειοκράτη, το δάσκαλο κ.τ.λ.

Σ' αυτά τα πλαίσια το να ανατρέψεις τον καπιταλισμό ή να «διώξεις τον εισβολέα» δεν ανοίγει αναγκαστικά το δρόμο για μια ευρύτερη απελευθερωτική προοπτική όπως ονειρεύονται οι αριστεριστές.

Αντίθετα είναι πολύ πιθανό ένας αγώνας κεντραρισμένος σε μια μονοδιάστατη αντίληψη της εξουσίας να ενισχύει άλλες δομές εξουσίας και να τις βοηθήσει να αναδομηθούν. Ο εθνικισμός ιδιαίτερα είναι μια ιδεολογία που έχει λειτουργήσει ιστορικά σαν δικαιολόγηση-εκλογίκευση της αναδόμησης διαφόρων μορφών εξουσίας στη μοντέρνα εποχή. Ενώ όλη η κοινωνία παθιάζεται και εκστασιάζεται σε σοβινιστικές υστερίες (με την απαραίτητη φιλολογία της απελευθέρωσης φυσικά) η εξουσία αποκτά πιο ισχυρές βάσεις καθώς οι πατριαρχικές φαντασιώσεις γίνονται οι βάσεις της εθνικιστικής υστερίας και το κράτος ο συλλογικός πόθος/φαντασιακός πατέρας του «έθνους». Και η λειτουργία του ελληνοενωτικού εθνικισμού στην Κύπρο είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού του ρόλου του εθνικισμού. Απ' την άλλη η μαρξιστο-λενινιστική έμφαση στη μονοδιάστατη φύση της εξουσίας (σαν προϊόν του οικονομικού συστήματος) μας έχει δώσει την ιστορική τραγωδία/έκτρωμα του «κρατικού σοσιαλισμού» με ένα αυταρχικό κράτος και ένα νέο πλαίσιο ταξικής δόμησης.

Αυτή η αναπαραγωγή και επαναθεσμοποίηση της εξουσίας από κινήματα με μια μονοδιάστατη κριτική της εξουσίας δεν είναι τυχαία, είναι προϊόν της ίδιας της λογικής και πρακτικής των δήθεν «επαναστατών». Οι αριστεριστές, οι εθνικιστές και οι λοιποί βλέπουν ότι υπάρχουν και άλλες μορφές εξουσίας. Αλλά διαλέγουν να υποβιβάζουν την σημασία τους στα πλαίσια της λογικής του γρήγορου αποτελέσματος και της απόκτησης της εύνοιας των μαζών.

Άμεσα αποτελέσματα δημιουργούνται απ' τη χρήση της κρατικής εξουσίας - διατάξεις και εκτελείς, δεν χρειάζεται να συζητήσεις, να πείσεις, να ψάξεις για άλλες λύσεις πέρα απ' ότι υπάρχει. Αυτά παίρνουν καιρό και απαιτούν συνεχές ψάξιμο, αναζήτηση και αμφισβήτηση. Και μερικοί «επαναστάτες» θέλουν σιγουριά, σταθερότητα, επιβεβαίωση. Τα αποτελέσματα (αυταρχικές δικτατορίες «φωτισμένων ελίτ» σαν κατάληξη υποσχέσεων απελευθέρωσης) δεν είναι και τόσο παράδοξα σ' αυτά τα πλαίσια. Οι αριστεριστές και οι εθνικιστές ξέρουν την αλήθεια και το σωστό δρόμο για την απελευθέρωση και άμα δε συμφωνείς μαζί τους τόσο το χειρότερο για σένα. Η «δημοκρατία της αρετής» του Ροβεσπιέρου (που έχει εμπνεύσει τόσο τους αριστεριστές όσο και τους εθνικιστές) δεν σηκώνει διαφωνία. Και η διαφθορά και εξουσία της νέας ελίτ περιβάλλεται το φαντασιακό πέπλο της ιστορικής αναγκαιότητας. Ποιος δεν έχει ακούσει το παραμύθι για τα ιστορικά στάδια. Στη Σοβιετική Ένωση είναι το υπ' αριθμό ένα κρατικό εμπόρευμα.

Μετά την «επανάσταση» οι μάζες πρέπει να σιωπούν· πριν όμως, οι αριστεριστές παρόλο το διανοουμενισμό και ελιτισμό τους, παίζουν τους άκρατους λαϊκιστές. Θέλουν τις μάζες σαν κοπάδι πίσω απ' τη ηγεσία τους και προσπαθούν να κερδίσουν την εύνοιά τους κλείνοντας τα μάτια μπροστά στο φασισμό της εξουσίας στην καθημερινότητα, στην οικογένεια, στις διαπροσωπικές σχέσεις κ.τ.λ. Ο «άγιος λαός», αυτή η άμορφη μάζα είναι ο συναισθηματικός πόλος αναφοράς των αριστεριστών και των εθνικιστών. Πόσες φορές δεν έχουμε ακούσει τα γνωστά μπλα - μπλα - μπλα - «Αυτό θέλει ο λαός», «οι κρυφοί πόθοι του», «οι ανάγκες των μαζών κ.τ.λ. Οι «επαναστάτες» μας εδώ παίζουν διπλό ρόλο. Απ' τη μια φιγουράρουν σαν οι ερμηνευτές των «λαϊκών πόθων» (και όποιος διαφωνεί μαζί τους δεν ξέρει τι του γίνεται) και απ' την άλλη ψάχνουν μέσα στη μιζέρια της υπάρχουσας κοινωνίας να βρουν ένα «επαναστατικό υποκείμενο», μια κοινωνική ομάδα που φαντάζονται ότι

συμφωνεί εν δυνάμει μαζί τους (εργάτες - ενωτικοί) και τη ρομαντικοποιούν μέχρι αηδίας. Εκλογικεύουν την κάθε μαλακία στα πλαίσια ενός ξεφτιλισμένου λαϊκισμού προσπαθώντας να πείσουν τις «μάζες» και τους εαυτούς τους ότι είναι η φωτισμένη πρωτοπορία που εκφράζει τους κρυφούς λαϊκούς πόθους. Βασίζουν την ρητορική τους και τα όνειρά τους για κινήματα στον αυταρχισμό του καθώς-πρέπει πατριάρχη νοικοκυραίου, στην ανασφάλεια του μικροαστού και στην παρελθοντολογία μιας καθημερινότητας που δεν έχει φαντασία να ονειρευτεί ένα άλλο μέλλον. Και χωρίς ίσως να το καταλαβαίνουν γίνονται μέρος αυτής της μίζερης καθημερινότητας και της ηγεμονικής της ιδεολογίας. Η ιστορία του κυπριακού αριστερισμού είναι το καλύτερο παράδειγμα αυτής της θλιβερής αφομοίωσης. Και δε λέω εδώ ότι μια ριζοσπαστική κριτική και πρακτική πρέπει να αγνοεί τι γίνεται γύρω μας - και ιδιαίτερα στις ρουτίνες της καθημερινότητας. Αντίθετα απ' εδώ πρέπει να ξεκινά η κριτική και η πρακτική. Αλλά πρέπει να δούμε ότι ανήκουμε και μεις σ' αυτήν την καθημερινότητα και σ' αυτή την άμορφη μάζα που λέγεται «λαός» (που σε τελική ανάλυση δεν υπάρχει πουθενά εκτός απ' τις συναισθηματικές και ιδεολογικές φαντασιώσεις). Αν δεν ξεφύγουμε απ' τη λογική της «φωτισμένης ελίτ» που θα οδηγήσει την κοινωνία στην απελευθέρωση, θα εξακολουθούμε να εθελοτυφλούμε μπροστά στην πολυδιάστατη φύση της εξουσίας, θα αναπαράγουμε τη μιζέρια και την ιεραρχία της κοινωνίας στη δικιά μας καθημερινότητα και θα ρομαντικοποιούμε τη μιζέρια, την καταπίεση και την κάθε μαλακία του «καθημερινού ανθρώπου» σε μια κρυφή προσπάθεια να τον κάνουμε οπαδό της μαγικής μας φόρμουλας. Μια ριζοσπαστική κριτική ξεκινά και πρέπει να δεθεί με την καθημερινότητα αλλά όχι για να κινητοποιήσει τα άτομα σαν μια άμορφη μάζα. Αν θέλει να είναι συνεπής με τον εαυτό της, αυτή η κριτική και πρακτική πρέπει να ψάξει για τις αντιστάσεις, την ανθρώπινη υποκειμενικότητα, τη δυνατότητα φαντασίας σ' αυτή την καθημερινότητα.

Η ανάγκη ενός εναλλακτικού/ριζοσπαστικού χώρου

Αυτή η κριτική των ομαδούλων του αριστεριστικού χώρου δεν ξεκινά από καμιά μηδενιστική διάθεση πολεμικής αντιπαράθεσης. Ξεκινά αντίθετα από μια προσπάθεια ιδεολογικού ξεκαθαρίσματος στα πλαίσια μιας σειράς ελπιδοφόρων στοιχείων για τη συγκρότηση ενός εναλλακτικού χώρου (επανεμφάνιση-επαναδραστηριοποίηση ατόμων και ομάδων με προβληματισμούς πέρα απ' την αρχαιολογία του αριστερισμού). Και ακόμα και αν αυτά τα στοιχεία είναι παροδικά, υπάρχει συνεχώς η ανάγκη για ένα εναλλακτικό συλλογικό χώρο αντίστασης, ένα χώρο με δικά του στέκια, έντυπα, ομάδες και διάλογο που να αποτελεί τη βάση μιας κοινωνικής παρέμβασης, μιας θεωρητικής συζήτησης αλλά και το κυριότερο μιας αίσθησης συλλογικότητας στη μοναξιά και απομόνωση που «πλακώνει» τον καθένα που προβάλλει για αντίσταση στην κυπριακή καθημερινότητα.

Η συγκρότηση αυτού του χώρου (τόσο γεωγραφικά όσο και από άποψη ατόμων και ομάδων) είναι μια αναγκαιότητα αν θέλουμε να ελπίζουμε για κάτι περισσότερο -σε σχέση με την πολιτική πρακτική/κριτική- απ' το δογματισμό των αριστεριστών) και την καθημερινή μας επιβίωση και αντίσταση (πέρα απ' τη μοναξιά, την ιδιώτευση και την πλήξη). Και μιλώντας εδώ για «χώρο» (αντί για τύπους κομμάτων όμως οι αριστεριστές) εννοώ μια νέα μορφή κοινωνικής αντίστασης. Ένα συλλογικό υποκείμενο ρήξης που καταλαβαίνει τον εαυτό του σαν μειοψηφία και αρνείται να ζητιανεύει την εύνοια -και να ονειρεύεται τη μελλοντική ηγεσία- τής πλειοψηφίας. Και όπως η κριτική της εξουσίας χρειάζεται να είναι πολυδιάστατη το ίδιο ισχύει για το λόγο και την πράξη ενός τέτοιου χώρου. Ένας εναλλακτικός/ριζοσπαστικός χώρος βασίζεται στην ποικιλία, την πολυμορφία, τη πολυφωνία. Και αντί να προσπαθεί να πλησιάσει τις «μάζες» ψάχνοντας για το «επαναστατικό υποκείμενο» προσπαθεί να δημιουργήσει μέσα απ' την καθημερινή του πρακτική ένα υποκείμενο-αντικουλτούρα ρήξης. Μια υποκειμενικότητα που προκαλεί και ανατρέπει τις ρουτίνες της καθημερινής ζωής αλλά και που δένεται με τις αντιστάσεις αυτής της καθημερινότητας.

Το να ξεκινάς την ριζοσπαστική κριτική και πρακτική απ' την καθημερινότητα σημαίνει να 'χεις το κουράγιο να βγάζεις στην επιφάνεια αυτό που η κοινωνία αρνείται και δεν θέλει να δει. Να κάνεις μια

πολιτική που είναι εξωθεσμική, που ξεκινά έξω απ' τα πλαίσια της ιδεολογικής ηγεμονίας και των φίλτρων επιλογής θεμάτων και προτεραιοτήτων που έχει καθιερώσει. Γιατί το να μιλάς σήμερα για την πρωταρχική σημασία μιας σειράς θεμάτων ταμπού (της καταπίεσης των γυναικών, των ομοφυλόφιλων, της σεξουαλικότητας), το να κριτικάρεις τις ιερές αγελάδες της κοινωνίας (τον εθνικισμό, το κράτος, κ.τ.λ.) χρειάζεται κουράγιο και μια άρνηση να συζητήσεις στο επίπεδο που καθιέρωσε η ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ του κράτους. Στο επίπεδο δηλαδή που υπάρχει μια ιεράρχηση θεμάτων κατά προτεραιότητα και που η λύση τους είναι τεχνικό πρόβλημα της κρατικής εξουσίας. Οι αριστεριστές τόχαψαν το παραμύθι της πολιτικής (με κεφαλαίο Π) και έγιναν ουραγοί της ηγεμονικής ιδεολογίας.

Η άρνηση ιεράρχησης των μορφών καταπίεσης και της κρατικής πολιτικής σαν μέσου μεταρρύθμισης είναι μια βασική αναγκαιότητα αν θέλουμε να συγκροτήσουμε έναν εναλλακτικό λόγο και να προτείνουμε μετά ριζοσπαστικές λύσεις και πρακτικές.

Αν είναι ένας τομέας όπου η ριζοσπαστική σκέψη και πράξη είχε φθαρεί καταπληκτικά στα μέσα του 20ου αιώνα, ήταν η αδυναμία της να φανταστεί το «αδύνατο» (αυτό που είναι πέρα απ' την καθημερινή ρουτίνα) και να δράσει χωρίς να απολογείται στα πλαίσια της ηγεμονικής λογικής. Είναι ανάγκη να ξαναανακαλύψουμε την φαντασία των ουτοπιστών, την άμεση δράση των αναρχικών που προσπαθούσε να φτιάξει το αύριο στην καρδιά του σήμερα και την σύνδεση της πολιτικής με την καθημερινότητα που έφεραν στα νέα κινήματα του 60-70 οι σιτουασιονιστές και οι ριζοσπάστριες φεμινίστριες.

Προσωπικά δεν πιστεύω ότι υπάρχει καμιά επανάσταση που μας περιμένει στην επόμενη γωνιά. Ωστόσο η αντίσταση, η κοινωνική παρέμβαση, η ριζοσπαστική κριτική δεν είναι απλώς τρόποι «προετοιμασίας για την Επανάσταση». Είναι το λιγότερο τρόποι ζωής που διατηρούν μια αίσθηση ανθρώπινης συνέπειας και αξιοπρέπειας σε μια εποχή καθολικής ξεφτίλας. Αλλά είναι ταυτόχρονα και εκφράσεις μιας υποκειμενικότητας που αρνείται να γίνει αντικείμενο της ιστορίας, των δομών εξουσίας, της «κοινωνίας». Η ριζοσπαστική αντίσταση είναι πάνω απ' όλα νια υποκειμενικότητα που διψάει για αυθεντικότητα, για ζωή και κοινωνικότητα.

Και αυτή η αντίληψη της πολιτικής πρακτικής είναι ίσως ένας ακόμα τομέας που διαχωρίζει το λόγο και την πράξη ενός ριζοσπαστικού-αντιεξουσιαστικού χώρου απ' άλλες αριστεριστικές ή εθνικιστικές αποχρώσεις.

Μια παρατήρηση-σύγκριση του Μπακούνιν το 19ο αιώνα ανάμεσα στους «πολιτικούς δημοκράτες-εθνικιστές» και τους «επαναστάτες σοσιαλιστές» εκφράζει ξεκάθαρα την ιστορική αντιπαράθεση τρόπων ζωής και πράξης. «Ο πολιτικός δημοκράτης είναι στωικός, δεν αναγνωρίζει δικαιώματα στον εαυτό του παρά μόνο καθήκοντα -ή όπως στη δημοκρατία του Manchinì (Ιταλός εθνικιστής ηγέτης) απαιτεί ένα μόνο δικαίωμα για τον εαυτό του. Αυτό της αιώνιας αφοσίωσης στη χώρα του, να ζει μόνο για να την υπηρετεί και να θυσιάζεται χαρούμενα, ακόμα και να πεθαίνει γι' αυτή, όπως στο τραγούδι που ο Δουμάς αφιέρωσε στους Γιρονδίνους.

«Το να πεθαίνεις για την πατρίδα σου, είναι η πιο λαμπρή, η πιο ζηλευτή τύχη».

Ο σοσιαλιστής, αντίθετα, επιμένει στα θετικά δικαιώματα της ζωής και σ' όλες τις διανοητικές, ηθικές και φυσικές ηδονές της. Αγαπά τη ζωή και θέλει να τη ζήσει σ' όλη της την αφθονία. Και αφού τα ιδανικά του είναι μέρος του εαυτού του και τα καθήκοντά του στην κοινωνία είναι αδιάρρηκτα δεμένα με τα δικαιώματά του, θα προσπαθήσει -για να μείνει συνεπής και στα δύο να ζήσει σε συνέπεια με τη δικαιοσύνη -όπως ο Προυντόν- και αν είναι ανάγκη να πεθάνει όπως ο Μπαμπέφ. Μα ποτέ δε θα πει ότι η ζωή της ανθρωπότητας πρέπει να θυσιαστεί ή ότι ο θάνατος είναι η γλυκύτερη τύχη.

Α.Π.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Μη Προσδιορισμένη, Άλλο Υλικό, Δεκαετία 1980-1989, 1987, Αθήνα

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:other:unclassified:skepsis_xoros

Last update: **2025/07/15 13:46**

